

Obowiązek przekazywania przez przedsiębiorstwa energetyczne tzw. „odpisów na Fundusz” w celu sfinansowania tzw. „zamrożenia cen” dla gospodarstw domowych, MŚP oraz wybranych odbiorców sektora publiczno-socjalnego w 2023 r.

Stan prac legislacyjnych

Sejm przyjął [ustawę o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku \(„Ustawa”\)](#), która weszła w życie 4 listopada 2022 r. Ustawa ustala m.in. zasady pobierania tzw. „odpisu na Fundusz” w celu sfinansowania tzw. „zamrożenia cen” dla gospodarstw domowych, MŚP oraz wybranych odbiorców sektora publiczno-socjalnego w 2023 r., co stanowi przejaw próby implementacji art. 6 Rozporządzenia Rady 2022/1854 w zakresie pułapu dochodów rynkowych i dystrybucji nadwyżek dochodów odbiorcom energii elektrycznej.

Jakie zagadnienia reguluje Ustawa?

Ustawa zakłada wprowadzenie maksymalnych cen sprzedaży energii elektrycznej na poziomie 693 zł/MWh dla gospodarstw domowych oraz 785 zł/MWh dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców oraz wybranych odbiorców sektora publiczno-socjalnego.

Zgodnie z Ustawą, przedsiębiorstwa zajmujące się obrotem energią elektryczną i zobowiązane do stosowania cen maksymalnych będą uprawnione do rekompensaty. Celem sfinansowania rekompensat, **Ustawa nakłada na przedsiębiorstwa energetyczne, zajmujące się wytwarzaniem lub obrotem energią elektryczną, obowiązku przekazywania tzw. „odpisu na Fundusz Wyплаты Różnicy Ceny” za okres od 1.12.2022 r. do 31.12.2023 r.**

Niezależnie od powyższego, Ustawa przewiduje rozwiązania umożliwiające, na wypadek braków na rynku wody amoniakalnej niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania urządzeń ograniczających emisję tlenków azotu do powietrza, tymczasowe dopuszczenie do eksploatacji jednostek wytwórczych, o mocy osiągalnej równej 50 MW lub wyższej, opalanych węglem kamiennym.

Kto będzie zobowiązany do uiszczania „odpisu na Fundusz”?

W obecnym brzmieniu Ustawy, obowiązki dokonywania odpisów na Fundusz będą podlegać:

- a) przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną, oraz
- b) wytwórcy energii elektrycznej w instalacjach wykorzystujących:
 - energię wiatru,
 - energię promieniowania słonecznego,
 - energię geotermalną,
 - hydroenergię,
 - biomasę oraz biopłynny (z wyjątkiem biometanu),
 - odpady,
 - węgiel brunatny,
 - węgiel kamienny,
 - paliwa ciekłe,
 - paliwa gazowe.

Zwolnieni z obowiązku przekazywania „odpisu” mają zostać wytwórcy, którzy wytwarzają energię elektryczną w jednostce wytwórczej:

- a) o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW,
- b) będącej projektem demonstracyjnym;
- c) będącej instalacją odnawialnego źródła energii, w odniesieniu do której wytwórca korzysta z następujących systemów wsparcia: (i) feed-in tariff lub feed-in premium, uregulowanych w art. 70a-70f ustawy o odnawialnych źródłach energii, (ii) systemu aukcyjnego, lub (iii) rozliczeń realizowanych pomiędzy spółdzielnią energetyczną oraz sprzedawcą zobowiązanym na podstawie art. 38c ust. 3 ustawy o odnawialnych źródłach energii – jednakże wyłączenie w takim przypadku ograniczone jest jedynie do energii elektrycznej sprzedawanej na zasadach określonych w ramach tych systemów wsparcia (pozostała część wytwarzanej i sprzedawanej energii stanowi podstawę do naliczania „odpisu”).

Jak ma przebiegać przekazywanie odpisów?

Zasady obliczania

Odpis na Fundusz obliczany będzie w odniesieniu do umów sprzedaży energii elektrycznej¹ oraz w ramach sprzedaży energii na rynku bilansującym. Odpis będzie obliczany na podstawie trzech zasadniczych składników:

- wolumenu sprzedaży energii elektrycznej w danym dniu;
- średniej ważonej wolumenem ceny rynkowej² energii elektrycznej sprzedanej w tym dniu; oraz
- średniego ważonego wolumenem limitu ceny energii elektrycznej sprzedanej w tym dniu.

Wysokość odpisu na Fundusz oblicza samodzielnie wytwórca na podstawie wzoru:

$$OF_d = W_d * (\overline{X_{CRd}} - \overline{X_{CLd}})$$

gdzie: OF_d oznacza odpis na Fundusz, W_d oznacza wolumen sprzedaży energii elektrycznej w danym dniu, $\overline{X_{CRd}}$ oznacza średnią ważoną wolumenem cenę rynkową sprzedanej energii elektrycznej w danym dniu przez podmiot zobowiązany, $\overline{X_{CLd}}$ oznacza średnią ważoną wolumenem limitu ceny sprzedanej energii elektrycznej w danym dniu przez podmiot zobowiązany.

¹ Umową sprzedaży energii elektrycznej w rozumieniu ustawy są jedynie umowy sprzedaży z gwarancją fizycznej dostawy zawartą: (i) na hurtowym rynku energii elektrycznej między wytwórcą a przedsiębiorstwem obrotu, (ii) między przedsiębiorstwem obrotu lub wytwórcą a odbiorcą końcowym.

² Jako „cenę rynkową” na gruncie Ustawy należy rozumieć cenę energii elektrycznej netto ustaloną w ramach: (i) umowy sprzedaży energii elektrycznej (przy czym w przypadku przedsiębiorstwa obrotu cena ta jest ustalona w ramach umowy sprzedaży, w ramach której to przedsiębiorstwo sprzedaje energię elektryczną) lub (ii) rynku bilansującego energii elektrycznej. Odmienne, aniżeli na gruncie Rozporządzenia Rady 2022/1854, wysokość ceny rynkowej uwzględnianej na potrzeby rozliczenia „odpisu na Fundusz” nie uwzględnia rozliczeń na podstawie instrumentów finansowych (np. wirtualne cPPA). Niemniej, koszty związane z wykonywaniem przez niektórych wytwórców umów kwalifikowanych jako instrumenty finansowe, zabezpieczające wysokość przychodów wytwórców oraz kosztów odbiorców (wirtualne cPPA) są uwzględniane w kalkulacji limitu ceny i efektywnie pomniejszają „odpis na Fundusz”. Również przychody z takich umów nie są podstawą do naliczania „odpisu na Fundusz”.

Limit ceny

Limit ceny na potrzeby obliczania „odpisu na Fundusz” będzie ustalony (lub obliczany) zgodnie z formułami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów. Rozporządzenie w przypadku wytwórców zakłada zróżnicowanie limitu ceny w zależności od technologii wytwarzania energii elektrycznej (w tych przypadkach, w zależności od rodzaju technologii wytwarzania limit ceny będzie ustalany kwotowo, z wykorzystaniem cen referencyjnych wyznaczanych na potrzeby aukcyjnego systemu wsparcia instalacji odnawialnego źródła energii, bądź na podstawie elementów składowych obliczanych na podstawie wzoru lub kwotowo). Z kolei limit ceny dla przedsiębiorstw obrotu będzie obliczany jako iloczyn ceny zakupu energii elektrycznej od wytwórcy lub innych przedsiębiorstw obrotu, powiększonej o niektóre koszty związane z realizacją umów sprzedaży do odbiorcy końcowego, oraz współczynnika ustalonego przez Radę Ministrów (odpowiednio: 1,01 i 1,015 w przypadku sprzedaży energii w celu dalszej odsprzedaży oraz 1,03 oraz 1,035 w przypadku sprzedaży realizowanej na rzecz odbiorców końcowych).

Zasady przekazywania

Podmioty będą zobowiązane do przekazania sumy odpisów na Fundusz, obliczonych za każdy dzień danego miesiąca⁴, do 5. dnia miesiąca następnego, przy czym zakłada się, że wpłata będzie dotyczyła jedynie kwot, za które została zrealizowana płatność w miesiącu, za który dokonuje się rozliczenia.

W przypadku odpisu na Fundusz, który nie został w całości rozliczony w terminie, brakującą kwotę uwzględnia się w sumie odpisów na Fundusz za kolejny miesiąc kalendarzowy, w którym nastąpi rozliczenie.

³ Rozwiązanie takie może budzić istotne wątpliwości konstytucyjne w zakresie kontroli parlamentarnej nad nakładaniem podatków / danin publicznych lub wprowadzaniem instrumentów wyłączenia.

⁴ Ustawa przewiduje, że ujemna różnica ceny rynkowej i limitu ceny (strata) za dany dzień nie pomniejsza odpisu za dni, w których różnica jest dodatnia

Obowiązek sprawozdawczy

Podmioty zobowiązane przekazują do Zarządcy Rozliczeń do 20. dnia każdego miesiąca następnego, sprawozdanie z realizacji obowiązku dokonania odpisów na Fundusz w danym miesiącu, sporządzone na formularzu elektronicznym. Sprawozdanie zawierać ma m.in.:

- łączny wolumen sprzedanej energii elektrycznej, z dokładnością do czterech miejsc po przecinku
- sumy należnych odpisów na Fundusz, za miesiąc objęty sprawozdaniem,
- sumy wymagalnych odpisów na Fundusz, za które została zrealizowana płatność w miesiącu objętym sprawozdaniem
- dane dotyczące umów sprzedaży energii elektrycznej oraz w ramach sprzedaży energii elektrycznej na rynku bilansującym, takie jak:
 - wolumen sprzedaży energii elektrycznej,
 - średnią ważoną wolumenem cenę rynkową sprzedanej energii elektrycznej,
 - średnią ważoną wolumenem cenę limitów ceny sprzedanej energii elektrycznej,
 - termin płatności.

Przekazywane sprawozdania są weryfikowane przez Zarządcę Rozliczeń. W przypadku braków formalnych, błędów obliczeniowych lub uzasadnionych wątpliwości Zarządca Rozliczeń wzywa podmiot zobowiązany do usunięcia wskazanych nieprawidłowości.

Jakie sankcje grożą za naruszenie obowiązku przekazywania odpisów?

W przypadku niesunięcia braków formalnych, błędów obliczeniowych lub uzasadnionych wątpliwości, a także w razie dokonania negatywnej weryfikacji, Zarządca Rozliczeń przekaze do Prezesa URE wniosek o przeprowadzenie kontroli.

W razie stwierdzenia podczas kontroli, że przekazane odpisy na Fundusz zostały:

- zaniżone – podmiot zobowiązany przekaze brakującą kwotę odpisu w terminie 30 dni (od brakującej kwoty naliczane będą odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od dnia otrzymania decyzji Prezesa URE);
- zawyżone – Prezes URE stwierdzi pomniejszenie odpisu na Fundusz w miesiącu następnym w zakresie różnicy między kwotą przekazaną a należną kwotą odpisu, a w przypadku gdy nadwyżka dotyczy ostatniego miesiąca objętego obowiązkiem, Prezes URE stwierdzi o zwrocie kwoty nadwyżki z rachunku Funduszu na rzecz podmiotu zobowiązanego.

Egzekucja będzie realizowana w oparciu o decyzję wydawaną przez Prezesa URE w powyższym zakresie.

Za nieprzestrzeganie obowiązku przekazywania odpisów na Fundusz, podmiot zobowiązany podlegać będzie karze pieniężnej w wysokości do 15% przychodu osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

Za nieprzestrzeganie obowiązku składania sprawozdań do Zarządcy Rozliczeń, podmiot zobowiązany podlegać będzie karze pieniężnej w wysokości do 50 % należnej sumy odpisu na Fundusz za dany miesiąc rozliczeniowy.

Projekt nowelizacji

W dniu 28 listopada 2022 r. Rząd przekazał do Sejmu [projekt ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu](#), który zawiera propozycje zmiany obecnych przepisów Ustawy („Projekt”).

Projekt zakłada nieznaczne ograniczenie zakresu wytwórców zobowiązanych wpłat odpisu na Fundusz, którzy wytwarzają energię elektryczną z wykorzystaniem paliw gazowych (obowiązkowi nie będą podlegać wytwórcy wytwarzający energię z paliw gazowych dostarczanych poza systemem gazociągów, lecz jedynie wytwórcy wykorzystujący paliwa gazowe, które są dostarczane sieciami gazowymi lub gazociągami bezpośrednimi lub gaz ziemny transportowany siecią gazociągów kopalnianych).

Ponadto zakłada się, aby zwolnienie z obowiązku dokonywania odpisów na Fundusz dla wytwórców wytwarzających energię elektryczną w jednostce o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW dotyczyło wyłącznie tych wytwórców, w przypadku których **łączna moc zainstalowana eksploatowanych przez nich jednostek nie przekracza 1 MW (w odróżnieniu od obecnie obowiązujących przepisów, obowiązkowi będą podlegać podmioty posiadające kilka jednostek wytwórczych o mocy do 1 MW, których łączna moc zainstalowana przekracza 1 MW).**

Podmioty zobowiązane mają przekazywać dodatkowo w sprawozdaniach o realizacji obowiązku dokonywania odpisów na Fundusz dane wykorzystane do obliczenia limitu ceny zgodnie z przepisami [rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 2022 r. w sprawie sposobu ustalania limitu ceny](#).

W Projekcie przewidziano możliwość dokonania **korekty odpisu na Fundusz** poprzez złożenie korekty sprawozdania, o którym mowa powyżej. Korekta sprawozdania będzie składana wraz ze sprawozdaniem za miesiąc następujący po miesiącu, w którym zaistniały okoliczności uzasadniające korektę odpisu na Fundusz.

Korektę sprawozdania podmiot zobowiązany będzie mógł złożyć jedynie do dnia otrzymania informacji o kontroli URE, jednak nie później niż do dnia 31 marca 2024 r.

W razie dokonania korekty sprawozdania i ustalenia, że odpis na Fundusz został:

- zaniżone – podmiot zobowiązany przekaze brakującą kwotę odpisu w terminie 7 dni od dnia złożenia korekty (od brakującej kwoty naliczane będą odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od dnia upływu powyższego terminu);
- zawyżone – podmiot zobowiązany samodzielnie pomniejszy kwotę odpisu na Fundusz w miesiącu następnym w zakresie różnicy między kwotą przekazaną a należną kwotą odpisu, a w przypadku gdy nadwyżka dotyczy ostatniego miesiąca objętego obowiązkiem lub gdy korekta sprawozdania została wydana po okresie stosowania obowiązku odpisów, podmiot zobowiązany złoży wniosek do Zarządcy Rozliczeń o zwrot kwoty nadwyżki.

Na podstawie Projektu, definicja „ceny rynkowej” będzie doprecyzowana i rozumiana jako cena energii elektrycznej ustalona w ramach: (i) umowy sprzedaży energii elektrycznej lub (ii) rynku bilansującego energii elektrycznej.

Obecnie Projekt przewiduje datę wejścia w życie nowelizacji na dzień 1 stycznia 2023 r.

Zespół Departamentu
Infrastruktury i Energetyki
naszej Kancelarii służy
wsparciem w prowadzeniu
powyższych procesów.

Krzysztof Cichocki

Partner, radca prawny

☎ +48 694 433 008

✉ krzysztof.cichocki@skslegal.pl

Tomasz Młodawski

Senior Counsel, radca prawny

☎ +48 600 871 096

✉ tomasz.mlodawski@skslegal.pl

Ewa Biniewicz

Prawnik

☎ +48 532 436 396

✉ ewa.biniewicz@skslegal.pl

Warszawa

Jasna 26, 00-054 Warszawa

T +48 22 608 70 00

F +48 22 608 70 70

E office@skslegal.pl

Katowice

Wojewódzka 10, 40-026 Katowice

T +48 32 731 59 86

F +48 32 731 59 90

E office.katowice@skslegal.pl

Poznań

Mickiewicza 35, 60-837 Poznań

T +48 61 856 04 20

F +48 61 856 05 67

E office.poznan@skslegal.pl

Wrocław

Plac Solny 16, 50-062 Wrocław

T +48 71 346 77 00

E office.wroclaw@skslegal.pl